

Наумкін Ігор Олександрович

Аспірант кафедри політичних наук і права
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К.Д.Ушинського»

ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІТИЧНОГО ПРОСТОРУ В ВОЄННИЙ ЧАС

Новітні технології, як домінуюча ознака цифрового суспільства, дозволяють сьогодні все більшій кількості людей, ідей і товарів швидше і впевненіше переборювати час і простір. Основними ознаками такого суспільства можна вважати утворення нової реальності з новою соціальною структурою, специфічною економікою та особливою віртуальною культурою.

Завдяки інформаційним мережам майже весь світ зв'язується технологіями, людьми і корисними функціями таким чином, що утворюється своєрідна глобальна система, яка різко поділила країни світу на ті, що вже долучилися до інформаційно-мережевого світу, і ті, що залишилися поза його межами і приречені на довічне перебування на периферії.

Доступність інформації, знань, використання інформаційних нововведень та технологій нині є рушійною силою соціального, культурного й економічного розвитку на національному і міжнародному рівнях. У той же час інформатизація суспільства має і певні негативні наслідки: глобальний комунікативний простір трансформує характер міжкультурного діалогу, розповсюджуючи універсальні спільні стереотипи й оцінки, нівелюючи національну своєрідність культур.

Характерні для цифрової ери ознаки більшість науковців зводять до наступного: інформація стає найважливішим економічним ресурсом глобального масштабу, який сприяє зростанню конкурентоспроможності суб'єктів господарювання, підвищенню ефективності їхньої діяльності й запровадженню інновацій. Інформація все більше впливає на всі сфери життєдіяльності людини, перетворюється на загальнодоступний продукт споживання населення; інтенсивно формується інформаційний сектор економіки, зростання обсягу інформаційно-комунікаційних продуктів і послуг у валовому внутрішньому продукті. Інформаційна сфера виступає основою всіх видів не тільки економічної, але і соціально-політичної діяльності, створюючи інтерактивний простір, який, у свою чергу, створює «дух участі» в суспільному житті, ілюзію впливу на перебіг політичних процесів тощо.

м. Одеса, 23 березня 2023 р.

Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Трансформація українського суспільства в цифрову еру»

У той же час, поряд з позитивними зрушеннями розвиток інформаційних технологій несе в собі й низку соціальних проблем, які згодом проявляться чіткіше й потребуватимуть свого вирішення.

Аналізуючи проблему формування цифрового суспільства в Україні в умовах глобалізації на початок XXI століття, варто не погодитися із висновком М. Овсіюк про те, що «сучасний стан національного інформаційного простору характеризує створення слабо взаємопов'язаних по горизонталі та вертикалі галузевих, регіональних та низових підсистем, що відображає відсутність єдності» [1]. Основними проблемами в цій сфері науковцями та експертами того часу зазначаються наступні: відсутність плану дій щодо реалізації національної стратегії подальшого розвитку інформаційного суспільства в Україні; цифрова нерівність у доступі громадян України до електронних комунікацій та інформаційних ресурсів, низький рівень медіаосвіти та медіакультури населення; низький рівень впровадження та використання можливостей ІКТ у сферах освіти, науки, культури, охорони здоров'я, в агропромисловому комплексі та інших секторах економіки; слабо скоординована та несистемна підтримка демократичних процесів (зокрема запровадження механізмів громадсько-державного партнерства, здійснення громадського контролю на засадах широкого використання ІКТ та мережі Інтернет).

Стабілізація характеру владних відносин і соціальної системи загалом, надання гарантій щодо підтвердження очікувань численних акторів, які беруть участь у суспільно-політичній комунікації, – справа не тільки лідерів і малих елітарних груп, але й політичних інститутів, що гарантують усталеність правил міжгрупової взаємодії та забезпечують системний характер функціонування соціуму. Як відомо, серед найрізноманітніших причин цієї кризи у останнє десятиліття вагому роль відіграє відмова державних інститутів задавати етичні стандарти соціальній комунікації. Як наслідок, головні цінності, за З. Бауманом, виникають емерджентно, всередині вкрай нестабільних соціальних солідарностей атомізованого соціуму [2, р. 5].

Не можна стверджувати, що за останнє десятиліття всі ці проблеми вже вирішені, однак все ж чітко можна простежити нову орієнтацію цифрового суспільства у цьому процесі, яка визначила його головні цінності, де знання, інтелект, новітні технології є значно ціннішими, ніж матеріальні речі.

Сучасне суспільство, яке базується на інтелектуальній технології і вирізняється новими принципами технологічної і соціальної організації, визначається, за Д. Беллом, домінуючою рисою нової цифрової ери.

Список використаної літератури

1. Овсіюк М. О. Формування інформаційного суспільства в Україні в умовах глобалізації. URL: http://www.rusnauka.com/12_ENXXI_2010/Politologia/65461.doc.htm
2. Bauman Z. Life in fragments: Essays on Postmodern Morality. London: Blackwall Published, 2005. 368 p.

Охріменко Оксана Онуфріївна

Професор кафедри міжнародної економіки
Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
доктор економічних наук, професор

Каліка Богдан Михайлович

Студент Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

ЦИФРОВІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ЧЛЕНІВ МІСЦЕВИХ ГРОМАД УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Перехід військової агресії Російської Федерації проти України в активну стадію стимулював цифровізацію соціальних відносин та їх трансформацію. Зважаючи на раптовий характер ворожого наступу та необхідність поєднання зусиль місцевих адміністрацій, волонтерів, місцевих громад, цифрові комунікації стали основним каналом зв'язку та сприяли розбудові ефективної системи організації багатьох процесів, спрямованих на порятунок цивільного населення.

Соціальна відповідальність місцевих громад як соціальне явище, спрямоване на добровільне та свідоме виконання певних соціальних норм і правил, отримала поштовх для розвитку в умовах надзвичайної ситуації, в якій опинилося українське суспільство 24 лютого 2022 р. В умовах війни особливо важливо дотримуватися етичних рамок відповідальності, чітко розуміти дії військових адміністрацій, органів місцевого самоврядування, ініціативних груп, волонтерів та координувати їх співпрацю та взаємодію.

У контексті соціальної відповідальності на рівні територіальних утворень, до яких відносяться місцеві громади – це тісні відносини на основі взаємозв'язків і узгоджених дій з активною соціальною позицією представників місцевих громад, влади й бізнес-структур, що призводить до збагачення спільних соціальних цінностей, підвищення рівня соціального внеску в суспільно значущу діяльність [1, с. 68].

Інституційні підвалини розвитку цифрової трансформації соціальної сфери було закладено відповідним розпорядженням КМУ

м. Одеса, 23 березня 2023 р.

Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Трансформація українського суспільства в цифрову еру»